

PREGLED OKRAJEV

Ljudska republika Okraj	Obiskovalci-turisti			Razvrstitev okraj	
	Gostinski promet v milijonih din	skupno v tisočih	tujih (število)	Povprečno nočnih na 1 obiskovalca	tujih obiskovalcev
FLRJ	66.137	3.411,0	485.000	3,5	
SRBIJA	20.125	888,0	50.800	2,7	
OŽJA SRBIJA	13.257	620,0	45.550	3,2	
Beograd	6.822	199,7	35.700	2,7	5
Čačak	483	25,7	134	1,8	68
Kragujevac	399	11,3	1.526	1,3	25
Kraljevo	571	43,7	494	1,0	44
Kruševac	411	23,2	121	0,6	70
Lazarevac	177	2,9	12	3,1	98
Leskovac	317	25,1	284	1,1	54
Loznica	260	14,9	151	1,4	64-65
Mladenovac	332	16,2	467	3,1	46
Negotin	120	8,4	3	1,1	102-103
Niš	759	65,6	4.260	5,2	17
Novi Pazar	136	14,2	151	1,9	64-65
Obrenovac	120	3,0	5	2,0	100
Piroć	110	6,9	6	2,5	99
Požarevac	484	23,3	39	1,0	89
Prijepolje	122	11,6	111	1,9	73
Prokuplje	132	4,5	34	3,6	91-92
Smederevo	238	4,9	39	2,6	88
Svetozarevo	529	20,8	472	1,3	45
Sabac	261	12,5	72	1,8	81
Titovo Užice	479	25,7	711	3,4	37
Valjevo	303	23,6	68	2,1	82
Vranje	243	17,3	643	3,1	41
Zaječar	449	15,9	47	2,2	86
AP VOJVODINA	6.129	176,3	2.930	2,0	
Bačka Palanka	205	2,3	3	1,3	102-103
Bačka Topola	214	2,2	2	1,2	104
Kikinda	364	7,1	32	1,3	93
Novi Sad	1.529	53,2	1.037	2,0	33
Pančevo	519	10,6	154	1,5	62
Senta	252	6,6	23	1,6	96
Sombor	590	13,4	115	1,7	72
Sremska Mitrovica	364	10,4	117	1,6	71
Stara Pazova	166	6,7	376	4,1	48
Subotica	461	20,0	774	2,4	36
Vrbas	536	10,8	64	1,2	83
Vršac	306	8,8	24	1,4	95
Zrenjanin	623	22,2	208	2,9	59
AKM OBLAST	739	91,7	2.286	1,6	
Gnjilane	32	3,4	—	1,9	106-107
Kosovska Mitrovica	168	12,6	328	2,8	50
Peć	131	31,0	1.105	1,3	32
Priština	289	30,4	686	1,6	38
Prizren	119	14,3	168	1,3	61
HRVATSKA	21.447	1.090,0	288.000	5,1	
Bjelovar	325	9,5	129	1,4	69
Čakovec	256	3,2	44	1,6	87
Darugar	245	11,6	29	6,8	94
Dubrovnik	918	110,1	42.300	6,7	2
Gospić	436	30,9	4.910	1,4	14
Karlovac	845	25,7	1.544	3,4	24
Koprivnica	197	3,4	1	1,2	105
Krapina	452	8,2	84	7,2	80
Križevci	170	2,4	4	1,5	101
Kutina	209	1,3	—	1,2	106-107
Makarska	249	42,3	6.390	11,3	13
Našice	210	3,0	23	1,4	97
Nova Gradiška	218	6,6	826	1,8	35
Ogulin	304	5,5	109	1,8	74
Osljeck	1.108	29,3	642	2,0	42
Pula	1.450	58,5	14.568	5,5	9
Rijeka	3.046	296,3	132.067	5,6	1
Sisak	734	15,2	96	1,5	79
Slavonska Požega	170	7,8	37	2,1	90
Slavonski Brod	321	12,7	1.343	1,4	27
Split	1.464	120,0	32.160	5,2	6
Šibenik	580	29,4	3.770	3,3	20
Varaždin	558	17,6	667	4,8	40
Vinkovci	630	14,2	241	1,5	56
Virovitica	232	5,3	34	1,2	91-92
Zadar	410	42,5	9.740	5,3	12
Zagreb	5.700	177,5	36.260	2,3	4
SLOVENIJA	11.799	497,0	96.800	2,9	
Celje	1.129	51,0	2.273	5,1	22
Gorica	855	23,3	1.623	2,3	23
Kočevje	318	4,4	105	2,5	75
Koper	1.413	64,0	15.650	2,9	8
Kranj	1.263	109,7	30.300	4,0	7
Ljubljana	3.201	135,0	39.934	1,6	3
Maribor	1.796	64,6	4.910	2,1	15
Murska Sobota	323	10,8	423	4,8	47
Novo mesto	379	14,1	885	3,4	34
Pluj	296	7,2	324	2,4	51
Trbovlje	826	12,9	373	2,7	49
BOSNA IN HERCEGOVINA	8.309	482,0	25.600	1,9	
Banja Luka	573	75,4	4.080	1,8	18
Bihac	348	16,3	230	1,5	57

STEVILU TUJIH OBISKOVALCEV — TURISTOV

Gostinstvo in turizem

Naj takoj pripomnimo, da velikost gostinskega prometa ni odvisna samo od številčnosti stacioniranega prebivalstva, temveč tudi od vrste drugih pogojev in momentov. Eden stacioniranega prebivalstva je osnovni činitelj vendarle organizacijskega značaja, kajti kolikor bolj je gostinska mreža organizirana in izpopolnjena, toliko večji je njen promet. Seveda pa imajo tudi drugi činitelji, kakor na primer turizem, sejmi, razstave in drugo prav tako svoj delež pri povečanju gostinskega prometa.

V pregledu je zajet samo promet gostinskih podjetij in obratov, ustvarjen s prodajo hrane in pijače, od vrednosti za v našem vzeta ležišča in od drugih gostinskih uslug. Promet restavracij v sestavi raznih domov, inlarnatov, restavracij, ki jih delavci in asistenci vodijo v lastni režiji, kakor tudi raznih neregistriranih gostinskih objektov v posameznih podjetjih in ustanovah, počitniških domovih in okrevajiških socialno zdravstvenih ustanov ta ni upoštevan.

Največji gostinski promet je v tistih naših okrajih, ki imajo predvsem velika mesta, važne industrijske, trgovske ali rometne kraje, ali v tistih okrajih, ki so znani po svojih naravnih lepota in je zato tam razvit turizem. Zato vidimo, da je bil največji promet v letu 1955 ustvarjen v beograjskem okraju, najmanjši pa v gnjilanskem okraju. Tedenski promet beograjskega okraja je skoraj tri in polkrat večji kakor ves letni promet okraja Gnjilane.

Zanimiva je prav tako ugotoviti, da obsega promet prvih petih okrajev (Beograd, Zagreb, Reka, Ljubljana in Sarajevo) 32 odstotkov vsega gostinskega prometa, kakor tudi to, da je za več kakor 1 milijardo prometa imelo v letu 1955 samo 14 okrajev. Največ naših okrajev (46 odstotkov) doseže 200 do 500 milijonov din prometa na leto.

V naši državi smo za spremiljanje razvoja turizma sprejeli širše mednarodno definicijo turizma, pri kateri se kot obiskovalec — turist šteje vsaka tista oseba, ki izven kraja svojega

stalnega bivališča prebije vsaj eno noč v gostinskih podjetjih, ki jih pojmujemo v širšem smislu. Za inozemskega obiskovalca pa štejemo vsakega obiskovalca, ki pride iz inozemstva na časno bivanje v našo državo, ne glede na to, kakšen je smoter njegovega bivanja. Reški okraj, ki obsega našo kvarnersko riviero in ima dobro organizirano gostinsko in hotelsko mrežo, je naš največje močnejši okraj glede števila obiskovalcev, hkrati pa tudi okraj z največjim deležem tujih obiskovalcev (45 odstotkov). Po številu obiskovalcev je dvakrat močnejši kakor beograjski okraj in okrog 30 krat močnejši od okraja Kutine, ki ima najmanjše število obiskovalcev.

Le dva naša okraja, in sicer Kutina ter Gnjilane, sta okraja, ki leta 1955 nista imela niti po tako široki definiciji niti enega tujega obiskovalca — turista. Dvanajst okrajev, kar znaša okrog 10 odstotkov skupnega števila okrajev, ima več kakor po 10.000 inozemskih turistov. Ti okraji imajo skupaj 85 odstotkov vsega števila tujih obiskovalcev.

Povprečno število nočnih enega obiskovalca je pokazatelj stopnje stacioniranega turizma. Poimunkem, kolik je to število, pomeni, da so večje tudi možnosti za zadovoljitev turistov. V tem pogledu je Makarska daleč proč vsemi drugimi okraji.

Opozoriti pa moramo tukaj na dejstvo, da se v nekaterih drugih turistično važnih okrajih, s politično in gospodarsko močnimi središči, ta koeficient zmanjšuje prav zaradi vpliva teh središč. Obiskovalci teh središč, ki hkrati navadno predstavljajo tudi osnovno množico obiskovalcev, prihajajo navadno službeno na dan ali dva, kar zmanjšuje povprečje drugih obiskovalcev, ki so stacionirani v drugih mestih. Če pogledamo zaporedje okrajev po tej značilnosti, jasno opazimo tako težnjo. Manjši okraji ali okraji brez teh večjih središč, ki pa imajo kakšno kopališče, zdravilišče, obmorsko plažo ali podobno imajo znatno večje število nočnih na enega obiskovalca.

Brčko	310	21,0	97	1,2	78	95-101
Derventa	155	5,8	54	1,9	85	50-54
Doboj	348	25,3	291	1,8	52	55-61
Goražde	389	25,0	191	1,4	60	80-85
Jajce	216	20,7	1.374	2,7	26	29-31
Livno	154	9,7	98	1,7	77	62-66
Mostar	950	44,8	3.990	1,7	19	62-66
Prijedor	319	14,1	55	1,2	84	95-101
Sarajevo	2.407	154,0	13.574	2,2	10	40-41
Trebinje	159	10,3	499	1,6	43	67-73
Tuzla	645	18,4	285	1,8	53	55-61
Zenica	1.192	28,6	684	1,7	39	62-66
Zvornik	134	12,6	98	4,2	76	15
MAKEDONIJA	2.743	295,0	15.120	2,2		
Bitolj	464	35,8	1.333	1,7	29	62-66
Kumanovo	196	19,0	153	1,3	63	86-94
Ohrid	275	47,1	1.316	4,3	30	14
Skoplje	784	123,0	10.613	1,9	11	50-54
Štip	605	23,6	146	1,3	66	86-94
Tetovo	187	20,3	224	1,6	58	67-73
Titov Veles	232	26,2	1.335	1,5	28	74-79
CRNA GORA	1.714	159,5	9.070	3,0		
Cetinje	722	59,4	4.590	4,7	16	13
Ivangrad	160	38,1	1.136	1,3	31	86-94
Nikšić	370	9,2	138	2,0	67	45-49
Pljevlja	131	12,8	256	2,0	55	45-49
Titograd	331	40,0	2.950	2,5	21	33-35